

Lierne kommune

KOMMUNEPLANENS - SAMFUNNSDEL

Lierne – Visjon her.....!

SAMMENDRAG

Lierne skal være en kommune som prioriter forutsigbarhet og trygghet for store og små – unge og gamle. Det krever disiplin og en sunn økonomi. Lierne skal være åpen, framoverlent og næringsvennlig.

Roy Vebjørn Kveliaunet
Kommuneplanlegger

2024-2032

**Høringsutkast
behandlet i
formannskapet 1.
oktober 2024**

Forord

Kommuneplanens samfunnsdel setter retningen for kommunens langsiktige utvikling og målsettinger. Den bygger på en helhetlig vurdering av samfunnets behov og utfordringer, og danner grunnlaget for kommunens politiske prioriteringer i årene fremover. Gjennom denne planen ønsker kommunen å legge til rette for en bærekraftig utvikling som ivaretar både dagens og fremtidige generasjoners behov.

Samfunnsdelen har som mål å styrke lokalsamfunnets velferd, fremme gode levekår for alle innbyggere, og skape et attraktivt og inkluderende miljø.

Planen tar utgangspunkt i nasjonale mål og føringer, men tilpasses lokale forhold og utfordringer.

Planprosessen har vært basert på bred medvirkningsprosess hvor kommunestyret har vært involvert fra starten av arbeidet gjennom deltakelse i KS tilbud i politikeropplæringa – «Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel». Her har Lierne kommune sammen med 12 andre kommuner deltatt i en pilot som omhandler å sette kommuneplanens samfunnsdel på agendaen allerede ved starten av en ny kommunestyreperiode. På den måten vil en revidert samfunnsdel kunne bli et godt styringsverktøy for kommunestyret de kommende tre årene i denne kommunestyreperioden.

Gjennom prosjektet Lierne – bærekraftig kommune 2030 som ble gjennomført i 2020-2021 har kommunen satt noen viktige områder i fokus som viktige delmomenter i en langsiktig samfunnsutvikling. Sluttrapporten fra det prosjektet er et av flere viktige dokumenter som danner kunnskapsgrunnlag for en ny samfunnsdel.

Samfunnsdelen skal gi noen overordnede føringer og prioriteringer den kommende kommunestyreperioden som skal gi resultater i et langsiktig perspektiv. De prioriterte områdene som kommunestyret har valgt å rette fokus på i samfunnsdelen skal være et viktig grunnlag for årsplan, budsjett og økonomiplan som skal behandles i kommunestyret hver høst. Det skal finnes en rød tråd gjennom hele planarbeidet.

Lierne kommune deltar i denne kommunestyreperioden i en bygdevekstpilot sammen med de tre andre Indre Namdal-kommunene Grong, Namsskogan og Røyrvik. Her vil både en interkommunal politisk plan samt årlige handlingsplaner innenfor prioriterte områder i signert bygdevekstavtale være med å sette retning og prioritere tiltak i årene fremover.

I den forrige samfunnsdelen som ble vedtatt i 2018 var Lierne kommune omstillingskommune. Etter omstillingsperioden har Lierne kommune videreført Lierne utvikling som et utviklingsselskap, og Lierne utvikling fikk i 2023 styrket

sin finansiering slik at selskapet både skal være et viktig verktøy både innenfor næringsutvikling og samfunnsutvikling. De vil derfor være en viktig samarbeidspartner for mange aktører i Lierne kommune de kommende årene.

Lierne den 1. oktober

/Patrik Lundgren, kommunedirektør

I Lierne kan du bo i sentrum og likevel kunne gå rett ut i skogen og opp på fjellet. Sandvika er kommunesentret i Lierne og definert som et tettsted.

Innhold

Forord	1
2 Om Lierne	4
3 Muligheter og utfordringer	5
4 Visjon og overordnede målsetninger	6
5 Innsatsområder	7
5.1 Økonomi	7
5.2 Gode helse- og omsorgstjenester	7
5.3 Trygg oppvekst	8
5.4 Åpen kommunikasjon	8
5.5 Flere «Libyggen»	8
6 Handling/Tiltak	9
6.1 Økonomi	9
6.2 Helse- og omsorgstjenester	9
6.3 Trygg oppvekst	10
6.4 Åpen kommunikasjon	10
6.5 Flere «Libyggen»	11
7 Gjennomgående områder	11
8 Vedlegg	13

2 Om Lierne

Lierne er den 16. største kommune i Norge målt etter areal, med sine 2962 kvadratkilometer. Etter folketall er Lierne kommune nr. 314, av 357 kommuner. Utmark utgjør 99,1 % av Lierne sitt totale areal. Av Norges 100 største innsjøer ligger 7 i Lierne. Totalt vannareal er 335 km², våtmark utgjør 416 km², skog 1076 km², åpen fastmark 1055 km², bart fjell 53 km², jordbruksareal 17 km², bebyggt areal 3 km² og veier 7 km².

Det er ± 1300 innbyggere i Lierne, med en høy sysselsetting og dermed lav arbeidsledighet. Lierne har et aktivt og produktivt næringsliv, som trenger flere kompetente medarbeidere.

Lierne har to barnehager og to grunnskoler (barne- og ungdomskoler). I elevundersøkelsen havner Lierne i et flertall av temaene på den øvre delen av skalaen. Vurdert totalt sett holder barnehagene og skolene i Lierne et høyt nivå. Dette bekreftes blant annet gjennom kommunebildet som Statsforvalteren har utarbeidet for Lierne kommune i 2024.

Lierne kommune har et bredt tilbud av aktiviteter som tilbys av lag og foreninger. Det er flere idrettslag med ulike aktiviteter som ski, fotball og ikke minst volleyball. Både dame- og herrelaget spiller sesongen 2024-2025 i eliteserien for volleyball. Lierne skytterlag holder til med aktiviteter på den nye og moderne skytterbanen midt i kommunen. Lierne Jeger og Fiskerforening holder til på samme plassen med aktiviteter på sin splitter nye jegertrapbane (leirdueskyting).

Både dame- og herrelaget spiller i eliteserien for volleyball, i sesongen 2024-25. Her fra hjemmekamper i Liernehallen.

Det finnes mye mer i Lierne, hvor noe relevant informasjon finnes på [kommunens nettsider](#) samt på www.lierne.no.

3 Muligheter og utfordringer

Lierne har mye natur og god plass til langt flere innbyggere. Lav arbeidsledighet og dermed etterspørsel etter ulik kompetanse. Dette er både en mulighet og en utfordring – mulighet for tilflyttere og en utfordring for næringslivet som ekspanderer samt det offentlige som har behov for arbeidskraft.

Lierne har relativt mye areal regulert til boligformål, og hvor man raskt kan komme i gang med bygging. Det er to næringsområder i kommunen, med ledig areal. Tilgangen til bredbånd med hastighet ≥ 30 er 96 %.

Hovedutfordringen er befolkningsnedgangen. Færre innbyggere er krevende for rekrutteringen av kompetanse, og reduserer økonomien. Behovet for nye innbyggere forsterkes av at den demografiske utviklingen i Lierne er slik at aldersbæreevnen svekkes i årene fremover. Aldersbæreevnen viser forholdet mellom den yrkesaktive befolkningen og den eldre delen av befolkningen, og er viktig for framtidens økonomiske bæreevne og for velferdstilbud og helse- og omsorgstjenester.

Heksa i Pe-Torsa universet fyker forbi på sopelimen sin. Pe-Torsa har samlet flere tusen tilskuere hvert år i en periode på over 20 år. Det skaper mange positive ringvirkninger i lokalsamfunnet og kommunen. Dessuten en god latter forlenger livet – godt folkehelsearbeid.

I de kommende delene vil samfunnsdelen peke på hvilke områder som skal prioriteres i årene som kommer.

4 Visjon og overordnede målsetninger

Lierne kommune har i ny versjon av samfunnsdelen valgt ut en ny visjon:

Lierne – Visjon...!

Begrunnelse visjon.....

Lierne kommune har valgt ut to overordnede målsetninger som hele tiden skal være med i arbeidet med samfunnsutvikling samt utvikling av gode tjenester og tilbud for innbyggerne i kommunen. I alt arbeid er det viktig at vi har **innbyggerens fokus** i det vi gjør.

Lierne – en samskapende kommune

Lierne kommune gjennomførte i perioden 2020-2021 et prosjekt – «Lierne - Bærekraftig kommune 2030». Målsettingene med prosjektet var å finne ut hvordan Lierne kommune kunne være et bærekraftig samfunn de kommende ti årene. Et moment som det tydelig ble pekt på i det arbeidet var å utvikle kommunen i retning å bli en samskapende kommune – Kommune 3.0. En samskapende kommune er en kommune som sammen med innbyggerne løser dagens og fremtidens utfordringer som jevnbyrdige parter.

Lierne kommune har i dag mange arenaer hvor det foregår samskaping, men dette er ikke systematisert som en rød tråd i hvordan kommunen jobber sammen med sine innbyggere.

Lierne – folkehelse i alt vi gjør.

Fokus på folkehelse i alt vi gjør vil bidra til at vi sammen legger til rette for at innbyggerne i Lierne får et meningsfullt og rikt liv. Ett av kjernetrekkene ved folkehelsearbeid er at det er en samfunnsoppgave. Det betyr at ansvaret for folkehelsearbeidet ligger i hele kommunen.

Folkehelse gjelder ikke bare det å tilby gode helse- og omsorgstjenester gjennom hele livet. Det er også å skape trivsel, attraktivitet og bolyst. Det er gode oppvekstvilkår, arbeidsvilkår, trygghet og verdighet, men også utforming og utvikling av god infrastruktur og gode tilbud på fritiden for kommunens innbyggere.

Lierne Skytterlag og Lierne JFF sine splitter nye skytebaner.

5 Innsatsområder

Lierne kommune har for den kommende perioden valgt ut 5 innsatsområder som sammen vil danne et grunnlag for en positiv samfunnsutvikling de kommende årene.

FIGUR 1. INNSATSOMRÅDER

5.1 Økonomi

En solid og forutsigbar økonomi er en forutsetning for å kunne levere gode tjenester til innbyggerne og legge til rette for utvikling av Lierne samfunnet. Hvis økonomien blir strammere, må kommunen prioritere tøffere og det blir vanskeligere å gjennomføre nødvendige og ønskede tiltak, og motsatt ved styrket økonomi.

Lierne vil ha som en hovedmålsetning å jobbe for en kontrollert, sterk og sunn økonomi.

5.2 Gode helse- og omsorgstjenester

Tilgjengelighet på gode helse- og omsorgstjenester er en viktig del av det totale folkehelseansvaret til kommunen. Kommunen har en viktig rolle med å legge til rette for at innbyggerne tar gode valg for sin egen helse. Når innbyggerne trenger hjelp for å ivareta helsa på en god måte har kommunen et ansvar for at det er tilgjengelig faglig dyktig helsepersonell.

Lierne vil ha som hovedmålsetning at det skal være faglige dyktige helse- og omsorgstjenester tilgjengelig for innbyggerne, når innbyggerne har behov for hjelp. Det vil også være viktig å kontinuerlig utvikle tjenestene ut fra ressurstilgang og

mulige løsninger, f. eks ved bruk av digitale løsninger hvor det er mulig og hensiktsmessig.

5.3 Trygg oppvekst

Grunnlaget for et velfungerende samfunn er et trygt nærmiljø og trygge omgivelser. Både barn og voksne skal kunne føle seg sikre i barnehagen, på skolen, på jobb, i butikken, og når de beveger seg mellom hverdagsaktiviteter og fritid.

Lierne har som en hovedmålsetting å sikre at barn og unge gis best mulig forutsetninger for å få en god overgang fra ung til voksen.

Lierne hallen og Stortangen skole i bakgrunnen, under et storefri med full aktivitet på fotballbanen.

5.4 Åpen kommunikasjon

Åpen kommunikasjon er et godt utgangspunkt for å etablere gjensidig respekt og tillit. God kommunikasjon og dialog forebygger misforståelser og løser felles utfordringer til det beste for involverte parter.

Lierne har som en hovedmålsetning å ha en gjensidig god og åpen kommunikasjon med innbyggerne og næringslivet.

5.5 Flere «Libygger»

For å utvikle og styrke et lokalsamfunn er det viktig å opprettholde eller øke innbyggerantallet. Sentralisering er ikke bare en trend i distrikts Norge, men i hele verden.

Lierne har som hovedmålsetning å trekke til seg flere menneskelige ressurser, dermed skape rom for næringsutvikling og styrking av lokalsamfunnet.

6 Handling/Tiltak

De fem innsatsområdene er i den kommende delen brutt ned til hvordan Lierne kommune på et overordnet nivå skal jobbe med dem. Handlingene inneholder i liten grad konkrete tiltak, da de i neste gang vil prioriteres inn i årsplan, budsjett og økonomiplan.

6.1 Økonomi

Lierne kommune skal jobbe for å ha en solid og forutsigbar økonomi gjennom å prioritere lovpålagte kjerneoppgaver. Innenfor et forsvarlig handlingsrom vil kommunen i tillegg prioritere tiltak som fremmer utviklingen av lokal samfunnet.

Dette skal vi få til

- Gjennom en ansvarlig budsjettering og økonomistyring.
- Ved å holde et investeringsnivå som er bærekraftig opp mot rentenivå og gjeldsgrad.
- Ved å arbeide mot enhver tids vedtatte måltall.

6.2 Helse- og omsorgstjenester

Lierne kommune skal ha gode helse og omsorgstjenester i tråd med nasjonale føringer. Samhandling mellom helsetjenester, barnehage og skole vil fremover være viktig for å sikre en god oppvekst.

Dette skal vi få til...

- Gjennom lokal tilgang på helse- og omsorgstjenester, hvor tilgang på personell vil være en nøkkelfaktor.
- Gjennom tjenester i samhandling med nabokommuner for å sikre faglighet og kvalitet.
- Gjennom bruk av teknologi og e-helse som skal støtte opp under de ordinære helse og omsorgstjenester
- Ved i takt med lav aldersbæreevne vurdere samlokalisering av helse- og omsorgstjenester basert på fag. Dette bør skje på tvers av enheter og vil være avgjørende for å sikre tilbud av et bredt tilbud av tjenester i fremtiden.

6.3 Trygg oppvekst

Lierne kommune skal ha gode barnehager og skoler i tråd med nasjonale føringer. Samhandling mellom helsetjenester, barnehage og skole vil fremover være viktig for å sikre en god oppvekst.

Dette skal vi få til...

- Ved at barnehagene og skolene skal legge til rette for et godt og tilrettelagt inkluderende leke- og læringsmiljø.
- Ved at barnehagene og skolene skal gi barn og unge kunnskap, ferdigheter og holdninger for å kunne mestre livet og for å kunne delta i arbeid og felleskap i samfunnet.
- Gjennom et tverrfaglig fokus på tidlig innsats gjennom hele oppveksten.
- Ved å jobbe aktivt med å rekruttere og beholde ansatte med riktig kompetanse.

Kommunen har to barnehager, her fra barnehagen i Mebygda. Barnehagen ligger i utkanten av sentrumsområdet.

6.4 Åpen kommunikasjon

Lierne kommune skal være åpen og tilgjengelig for innbyggerne, gjennom å ha en lav terskel når innbyggerne har behov for svar på ulike problemstillinger eller trenger bistand til konkrete utfordringer.

Dette skal vi få til ved

- At kommunen skal være tilgjengelig via gode kanaler for kommunikasjon og informasjon.
- Sikre at Lierne Utvikling har rett kompetanse, ressurser og verktøy til å framsnakke/markedsføre Lierne og bistå eksisterende og nye bedrifter i Lierne.
- Å være en organisasjon som samskaper med innbyggerne, og som ser verdien av nytenkende og digital samhandling.
- Å bruke digitale verktøy som tilgjengeliggjør informasjon på en hensiktsmessig måte.
- Å bruke fysiske folkemøter med innbyggerne i saker som betyr mye for lokalsamfunnet

6.5 Flere «Libygger»

Lierne kommune skal være åpen, framoverlent og nytenkende i arbeidet med å synliggjøre Lierne sine kvaliteter og muligheter for de som ønsker å bli boende i eller flytte til Lierne. Innbyggerne er kommunens viktigste ressurs - innbyggerne ER kommunen.

Dette skal vi få til ved å

- Legge til rette for utvikling og etablering av nye typer arbeidsplasser/næringer i Lierne gjennom det kommunale utviklingsselskapet Lierne utvikling.
- Bruke Lierne utvikling til å bistå næringslivet i utviklingsarbeidet, synliggjøre finansieringsmuligheter og støtteordninger.
- Være en ryddig og pålitelig samarbeidspartner for næringslivet
- Utarbeide en virkemiddelstrategi for å rekruttere og beholde innbyggere og ansatte i kommunen.
- være en aktiv deltaker i bygdevekstarbeidet for å teste ut virkemidler som skal stimulere til vekst i Lierne og de øvrige Indre Namdal-kommunene.
- Samarbeide med lokalt næringsliv for å kunne legge til rette for at boligmarkedet er tilpasset ulike innbyggerbehov.
- Legge til rette for at kommunen sammen med lag og foreninger legger til rette for aktiviteter som fremmer trivsel, bolyst og god folkehelse
- Fremme en aktiv arealforvaltning, som sikrer areal til næringsdrift.
- Videreføre landets samfunnsoppdrag med mottak av flyktninger.

7 Gjennomgående områder

For å lykkes med en positiv samfunnsutvikling må Lierne kommune ta vare på ressursgrunnlaget og de kvalitative fortrinnene som kommunen har. Lierne kommune må også følge med på samfunnsutviklingen lokalt, nasjonalt og

internasjonalt for å tilpasse seg den verden vi lever i. I det helhetlige arbeidet er det noen gjennomgående områder som kommunen må ivareta.

- **FNs bærekraftsmål** skal danne grunnlaget for kommunens drift og valg av tiltak. Lierne kommune har utarbeidet egne bærekraftssider som skal understøtte det lokale arbeidet med bærekraftsmålene.
- **Arealforvaltning** – Lierne kommune skal ha en arealforvaltning som tar vare på naturgrunnlaget, natur- og det sosiale miljøet, hensyntar klimaendringer og legger til rette for positiv samfunnsutvikling, herunder blant annet å utarbeide et arealregnskap og en arealstrategi.
- **Samfunnssikkerhet og beredskap** - Fortløpende oppdateringer og revidering av planer for samfunnssikkerhet og beredskap slik at kommunen er forberedt for endringer i samfunnet:
 - Økt oppmerksomhet på egenberedskap
 - Helhetlig og pålitelig beredskap
- **Interkommunalt samarbeid/Bygdevekstavtale:** Lierne kommune skal delta i og utvikle interkommunale samarbeidsordninger for å sikre bærekraftige tjenester inn i fremtiden. Bygdevekstavtalen sammen med Grong, Namsskogan og Røyrvik vil de kommende årene være et viktig verktøy for å skape vekst i regionen.
- **Integrering og utenforskap.** Lierne kommune skal arbeide samordnet og helhetlig for økt deltakelse i arbeids- og samfunnsliv.
- **Infrastruktur** - Fortsette arbeidet med å prioritere tiltak som sikrer en infrastruktur som legger til rette for å bo å leve i hele kommunen, f.eks vei, strøm, bredbånd og mobil.
- **Klima** - Gjennomføring av tiltak som beviselig er positive for klimaet.

Ved gjennomføring av tiltak skal følgende utredningsretningslinjer følges:

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Hvilke tiltak er relevante?

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?

Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?

Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

8 Vedlegg

Vedleggene må leses som en del av samfunnsplanen. Innholdet i vedleggene er like relevant for prioriteringer og valg av tiltak, selv om det ikke er kortere eller lengre sitater i selve plandokumentet. All relevant informasjon/kunnskap vil danne grunnlaget for politiske vedtak.

- Oppsummering folkemøter mars/april (2024)
- Oppsummering gruppearbeid politikerworkshoper (2024)
- Lierne i tall – kunnskapsgrunnlag 2(024)
- Statsforvalterens kommunebilde (2024)
- Sluttrapport Lierne bærekraftig kommune 2030 (2021)
- Bærekraftsrapport Lierne kommune (2023)
- Lierne bærekraftssider (2021)
- FNs [bærekraftsmål](#)